

Robertson Raft

Zeewaardige sigaarvormige houtvloten. Dat lijkt een broodje aap. Maar niets is minder waar. Miljoenen boomstammen bevaren als vlot de Pacific in de eerste decennia van de twintigste eeuw.

Rond 1900 is grootschalig houtvervoer een kostbare zaak. De zeil- en stoomschepen van die tijd zijn er niet op ingericht. Ze hebben te weinig volume en zijn te rond om grote partijen mee te kunnen nemen. Met name stammen zijn lastig te stouwen en te sjoeren waardoor zij een risicolading vormen. Er wordt volop gezocht naar andere transportmethoden.

Stadsuitbreiding

Vlotvaart is natuurlijk niets nieuws. Misschien is het wel de oudste vorm van vrachtvaart. Maar dat betreft altijd binnenwater. In de Verenigde Staten groeit de behoefte om hout vanuit het bosrijke noorden zuidwaarts te brengen. Daar waar nieuwe steden ontstaan of bestaande uitbreiden. Denk aan Boston en New York in het oosten of San Francisco en San Diego in het westen. Er zijn geen rivieren waarover dat vervoer kan plaatsvinden. Daarom wordt geëxperimenteerd met zeewaardige vloten. Het zogenaamde 'Joggins raft' is het eerste dat in 1888 succesvol over zee gesleept wordt. Het wordt samengesteld uit 25.000 boomstammen ('logs') in Joggins op Nova Scotia (Ca) en is bestemd voor Brooklyn, New York. De succesfactor van dit vlot is zijn vorm; sigaarvormig.

Robertson Raft Company

Grootschaliger en ruiger dan aan de oostkust is de bosexploitatie in het westen van de Verenigde Staten; in Oregon en Washington met de Columbia River als transportader. Daar groeien de gewilde Oregon Pine en Red Cedar. Hier vestigt zich rond 1893 Hugh Robertson, de man achter het succesvolle 'Joggins raft'. Hij is inmiddels door de wol geverfd. Voordat zijn vlot furore maakt in New York heeft een eerdere poging jammerlijk schipbreuk geleden doordat het tijdens slecht weer uit elkaar breekt. Duizenden zwerfende boomstammen ontwrichten vervolgens de scheepvaart aan de oostkust. Maar wanneer Robertson aan de Columbia River neerstrijkt weet hij hoe een vlot gebouwd moet worden. Hij heeft er patent op verkregen.

7 Inch

Essentieel is de vorm die wordt bepaald door een mal. Deze lijkt het meest op een grofmazig spantenplan van een schip. In deze 'cradle' worden de zware 'logs' zorgvuldig en stuk voor stuk gelegd met behulp van een stoomkraantje. Links op de foto is daarvan de giek zichtbaar. Half geladen wordt tussen de identieke kop en kont een zware ketting gespannen. Deze is verbonden met dwarskettingen. Vervolgens wordt verder geladen tot er een massa hout ontstaat van zo'n 250

meter lang en veertien meter breed. Alles met elkaar de jaarproductie van een compleet boswerkerskamp. De kettingen die vanuit het hart naar buiten gaan worden verbonden met de 7 inch kettingen rondom het hele pakket. Dat is wat we op deze foto zien: een Robertson raft klaar voor transport naar zee met bestemming Golden Gate, San Francisco. Het is 1902.

Benson raft

Met 'log rafts' wordt veel geld verdiend en Robertson krijgt begin twintigste eeuw een concurrent die nog grootschaliger gaat werken; Simon Benson. Hij begint in 1906 een houtzagerij in San Diego en bevoorraadt deze vanuit de Columbia River, meer dan duizend mijl noordelijker. Benson rafts worden een begrip in de Verenigde Staten. Niet alleen door hun omvang spreken ze tot de verbeelding. Benson, van oorsprong een straatarme Noorse immigrant, verpersoonlijkt in zijn tijd de Amerikaanse Droom.

Frits Loomeijer